

Van sente Eustace

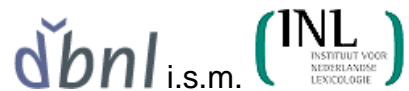
editie M. Gysseling

bron

Van sente Eustace. In: Instituut voor Nederlandse Lexicologie (samenstelling en redactie), *Cd-rom Middelnederlands*. Sdu Uitgevers/Standaard Uitgeverij, Den Haag/Antwerpen 1998.

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/_sen005mgys01_01/colofon.php

© 2012 dbnl

[Van sente Eustace]

- <Also hi ouer dat water quam>;
 Tkint setti opten oeuer neder
 Om dander kint so ghinc hi weder
 Also hi quam in midden dier riuere
 5 So sach hi daer doe wel sciere
 Wel sere loepen enen liebaert
 Met sinen kinde te bossce wart
 Doe wantroesti hem seluen sere
 Ne waer bi den wille van onsen here
 10 Quam hi te hem seluen weder saen
 Doe soudi vort hebben ghegaen
 Om dander kint dat daer noch stoet
 In danderside ouer die vloet
 Doe quam geloepen tier seluer stont
 15 En wolf die in sinen mont
 Ghegreep sijn kint ende wech droch
 Also hi dat sach hem seluen hi sloech
 Hi wranc sine hande ende trac sijn haer
 Ende dreef harde groet mesbaer
 20 Hi wilde hem seluen hebben sin leuen
 Ghenomen ende in dwaeten sijn bleuen
 Ne waer onse here sine gratie seende
 In [hem] so dat hi hem bekende
 Entat hi vten watre ghinc
 25 Sonder te doene quade dinc
 Nv latic van eustaese al stille
 E[n]de vort nu hier segghen wille
 Alsoe hic in de scriftu[r]e las
 Hoet der naer met sine[n] kindren was
 30 Also die liebart hadde [ghe]nomen
 Sijn een kint doe hadd[en]t vernomen

- Herden; die dar waren op die heide
 Die een doe toeten andren seide
 Laet ons volghen naer ter vaert
 35 Met onsen honden na desen liebaert
 Hic hope an ghode dat wine saen
 Sullen hebben van dien kinde gedae[n]
 Die herden volgeden naer wel sere
 Dat dede ghod onse lieue here
 40 Die liebart saen dat kint hi liet
 Neder vallen so dat het niet
 Ghequetst was in eengher stede
 Want; scoene miracle ghod daer dede
 Dat kint doe die herden namen
 45 Met hem sijt leeden dan si quamen
 Daer naer stappansstede sijnt
 So nam een wolf dat ander kijnt
 Doe quamen gheloepen die acker lieden
 Die den wolf doe van hem scieden
 50 Ende quetsinghe ne hadde oec ne gene
 Niewerinc no groet no clene
 Si namen dat kint bider hant
 Ende leedent met hem altehant
 Dus waren si verloest tyer noet
 55 Die kinder bede ende van der doet
 Hier af ne wiste niet eustaes
 Bedie so riep hi dicken aylaes
 Hi wiste l[ett]el waer si waren
 Ende sine kinder ghevaren
 60 [Hi] waende w[...]
 Dat si doet waren [...]

- Doe ghinc hi wech van dier riuiere
 Also hem die quade felle diere
 Sine kinder hadde ghenomen
 65 Die met <hem dar> waren comen
 Evstaes ne wiste waerwaerts gaen
 No hine wiste wat onderstaen
 Wachgarmen segt hi nv bem hic bloet
 Van ghoede ende van kinren oec
 70 Ende groete weelde hebbic gehadt
 Ay dies so hebbic lettelt debat
 Groete eere ende werdechede
 Dede men mi in elker stede
 Ay mi bemmic te vernoie sere
 75 Ende hic was meester ende here
 Van algader skeisers houe
 Ende oec van den besten loeue
 Met groeten gheselscepe altoes hic plach
 Te ghane daer op elken dach
 80 Wach. ende nu allene hier stae
 Ende achter woghe dvelende ga
 Nv so biddic v ghod [...]
 Dats v ontfaerme [...]
 Ende oec van miere aermoede
 85 So dat hict nemen moete [te moe]de
 Hic biddu oec doer ghenaden
 Dat ghi mi helpt hier beraden
 Ende dat ghi na [dit] corte leuen
 Diere stede [..]hende moete geuen
 90 [...]ne temp[tacien]
 [...] mine tribulacie[n]

- Die dinken mi meerre wesen tewaren
 Dan iobs tribulatiën waren
 Al verloes hi sine richede
- 95 Nochtan bleef hem ghoede steede
 Daer hi op sat in siere noet
 Dar was hem soccors so groet
 Dat selue vernoi nu althande
 Ghedoeghic hier in vrenden lande
- 100 Hi hadde vriende die totem quamen
 Entye sijns daer ghoem wel namen
 Daer hic nu bem in dese woestine
 Daer mi in lange staet te sine
 Onder dese beesten die hier woenen
- 105 Die mi mine kinder hebben ghenomen
 Hic ne hebbe ander toeverlaet
 Here dan v helpt mi nv ende beraet
 Al waren iobs kinder te doet gheslegen
 Hi hadder doch sijn wijf der scieghen
- 110 Die hi dicken bi hem sach
 Ende sciegen hem te spekene plach
 Hic ne hebbe no wijf no kijnt
 Ne mach oec die mi mint
 N[o] eenghe vriende die mi nu mochten
- 115 [Va]n groeten rouwe versochten
 Aldus so bemmic hier in [e]re wise
 Ghelijc den ouden daghen lise
 Daer ne lo[pen] no vluch[t]en ghaet
 Ende al vel[e] horen [...] ghaet
- 120 Aldus [mee]nghe sware claghe
 [...]aes binnen dien daghe

Wellieue ghod jof ghijt ghebiet
 Nv ne moeti ontwaerden niet
 Mine sprake ende mine tale
 125 Die ghi van mi ghehoet hebt wale
 Noch biddic dat hic minen mont
 Wel wachten moete in alre stont
 Van alre quader boeser sprake
 Scieghen hiemene in eneghe sake
 130 No daer hic mede mesdoen mach
 Scieghen v hier nacht no dach
 Alse eustaes al dese woert
 Hadde gheseit doe ghinc hi vort
 So dat hi quam in ene stat
 135 Dar hi dor noe[t s]ijn broet bat
 Ende doe stapp[ha]ns hi daer sochte
 Hoe hi sijn broet verdienen mochte
 Dadesse die port ghehen was
 Alzo hict inde scrifture las
 140 Alse hi een stic dar hadde gheweest
 Also ment inde scrifture leest
 Doe gauen hem alle van dier steede
 De achterwaerne hare weede
 Ende oec hare coeren ende hare lant
 145 Dar nam hi toe ware altehant
 Van jaer te iaere gaf men hem huere
 Die wart hem daer wel sere te suere
 Al ombekint was hi dus daer
 Jn haren dienste viftijn iaer
 150 Sine kinder die hi te voeren
 Dar wel waende hebben verloeren

- Si woenden in een doerp te gaeder
 Maer dat si hadden enen vader
 Dies ne wiesti niet een twint
 155 Alzo si daeden daer naer noch sijnt
 No dat si hadden eneghe moeder
 No dat teen was sanders broeder
 Also die scipman hadde ghenoomen
 Eustaes wijf die met hem was comen
 160 Hi voeretse met hem althande
 In dat scip te sinen lande
 Van dien daghe dat soe doe sciet
 Van haren man soe ne wassoe niet
 Besmet van enegher onsuerhede
 165 Van eenghen man in eengher stede
 Want soe bat ghode oemoedelike
 Dat soe leuen moeste suuerlike
 Ghod onse here hi haelp dier vrowe[n]
 Om dat hare bede was ter trouwen
 170 De scipman die die vrowe te wiu[e]
 Hadde ghenomen te sinen liue
 Hine ghenactare noit dach no nac[ht]
 Dat was al bi ons heren cracht
 Die scipman starf so bleef allene
 175 Ende met niemene vand soe gheme[ne]
 Die boec hi segt ons ouer waer
 Dat sent gheuiel wel saen der naer
 Jnt lant dar die vrowe was
 Daer hic v hier te voren af las
 180 Dat b[od]en quamen met langen h[...]
 V[...] vanden lande met groeter [...]

- Si uoeren haerre vaerde te hant
 Van roeme totins keisers lant
 Alsoe dat die keiser doe vernam
 185 Dat dat volc in sijn lant quam
 Diene wilden destruweren
 Ende van sinen liue deeren
 Hi wart droeue in therte binnen
 Om dat si dlant wilden winnen
 190 Do quam hem te voren in sinen moet
 Dat placijs die reddre was ghoet
 Die hem dicken ute sinen lande
 Verdreef algader sine vrient
 Hi hadde groet wonder waer hi so saen
 195 Mochte te niewete sijn ghegaen
 Ende sine kinder ende sine vrowe
 Dies so haddi groeten rouwe
 Die keiser dede vor hem ontbieden
 Sine ridders ende sine lieden
 200 Doe vraegdi dien riddren om placise
 Of si iet wisten in eengher wise
 Waer hi mochte wesen gheuaren
 Dat sijt hem seiden sonder sparen
 Dar was niemen die sprac en wort
 205 Want sine wisten draf niet hort
 Doe sprac die keiser ende seide
 Tote vwen ruddren sonder beide
 Ghi heren hic wille dat ghi vaert
 Ende ghout no seluer niene spart
 210 Ende vart int lant al oue[r da]l
 Ouer bergh ende ouer [al]

- Ende soect placise minen vrient
 Die mi heeft oit wel ghedient
 Totin dat ghine vinden moegt
 215 Ende diene vint hic sal hem doegt
 Gheuen ende doen waerdechede
 Meer dan hic te voeren dede
 Die ridders doe ne lietens niet
 Sine voeren daer die keiser hiet
 220 Wel corteleke gheviel dar naer
 Dat die ridders in torp dar
 Daer eustaes was ghereden quamen
 Nv willic v segghen hare namen
 Die een antiote gheheten was
 225 Alzo hict inde scr[ift]jre las
 Die ander ruddre [.]cachijs
 Dat wiste wel die ghoede placijs
 Si hadden sine ridders gheweest
 Also ment inde scrifture leest
 230 Alse eustaes die ridders vernam
 Stappans stede intherte hem quam
 Ende oec mede in sinen moet
 Die groete here ende tgroete goet
 Dat hi hadde daer tevoeren
 235 Ende bi ongheualle verloeren
 Doe versucht hardere sere
 Ende seide ghod wellieue here
 Noch so moetic sien mine vrowe
 Also hic hier dese ridders scowe
 240 Daer hic lettelt op hoepte nu
 Wel soete ghod dies biddic v

Eustaes ende sine ridderscap
Met harder groeter bliscap
Ende allineen danctis blidelike
245 Onsen here van hemelrike
Daer naer eustaes al onderdede
Sine viande ende vincse mede
Ende al van barbarien tlant
Dat wan hi al met sire hant
250 Ende tfolc was al te sinen wille
Daer hi was beede lude ende stille
Doe nam hi seluer ende ghout
Ende ander ghoet in sijn ghewout
Ende groete haue meengher hande
255 Ende kerde weder te sinen lande
Met groeter bliscap in groeter glorie
Maer ember haddi in sine memorie
Jhesus kerste van nazarene
Dat hi vraï ghod ware allene
260 Eer doe eustaes te lande was comen
So hadde de keiser de doet genomen
Dien hi ghesont ende leuende liet
Doe hi vten lande sciet
Doe was dar een ander ghedaen
265 Die men hiet de keiser adriaen
Hi was felre dan traiaen was
Also ment inde scrifture las
Alse die nuwe keiser do vernam
Dat evstaes van den wighe quam
270 Met sinen kindren met sinen wiue
Ende onghescent van sinen liue

Doe voer hi sceghen hem met groeter feeste
 Ende oec van roeme alle die meeste
 Si ontfinghene wel blidelike
 275 Met al den volke ghemeenlike
 Die keiser gheboet doe dat hi wilde
 Dat men eene warscap hilde
 Van eustaes wiue ende sine kinder
 Die so waren vonden ghinder
 280 Daer ombe so hildsi in die port
 Alle utermaten feeste groet
 Waerbi dat noit was inde stede
 So groete feeste ghehouden mede
 Die keiser opten andren dach
 285 Ghinc inde kerke daer hi in plach
 Te anebedene sinen ghod
 Dat was apollo dar hi ghebot
 Af dede; ende hilt in alre tijt
 Dies was hi wel vermaeledijt
 290 Ende om te doene sine offrande
 Na den zede van den lande
 Eustaes bleef buter kerken staende
 Ende adriaen die keiser waende
 Dat hi hem gheulghet ware
 295 Also die keiser wart gheware
 Doe riep hi eustace ende seide
 Met swaren moede sonder beide
 Wat eist eustaes warumbe twi
 Ne doedi vwe ghebede met mi
 300 Ende vwe offrande niet ne gheeft
 Onsen ghod die v gheholpen heeft

- Van vwen sere van vwen rovve
 Ende vwe kinder ende vwe vrowe
 Wanet eweleke hebben verloeren
 305 Evstaes antworde harde wel
 Ende seide ic anebede niemen el
 Dan den soeten ihesuse van nazarene
 Die dese warelt maecte allene
 Ende hier bouen oec den troene
 310 Dart in doet wesen oec so scoene
 Dat tonghe neghene vertellen mach iet
 De groete bliscap die men dar siet
 Dien willic dienen met miere macht
 Bi siere ghenaden dach ende nacht
 315 No andren ghod no dienen no sien
 So wat so mi draf mach gescien
 Do seidi noch her keiser here
 Ghi dinct mj doelen harde sere
 Want hic bem seker ende ghewes
 320 Dat v ghod el niet ne es
 Dan dasscen sijn van den viere
 Die comen ende verghaen wel sciere
 Alse dus die keiser adriaen
 Evstaes worde hadde verstaen
 325 Hem verwandelde al sijn moet
 Tornech sere ende gram hi stoet
 Doe dedi eustace dat ghordel sijn
 Van hem doen; ende ridders tekijn
 Alle viere dede hise vor hem staen
 330 Dar wart hi harde ongedaen
 Hic seggu allen noch daeddi bet

Dat ghi wilt houden onse wet
Ne doedijs niet bi miere trowen
Het sal v allen sere berouwen
335 Doe seiden si weder alle viere
Dien quaden keiser harde sciene
Dor ghedrech no dor ghebot
Ne gheloef wi nember an andren ghod
Dan an ihesuse van nazarene
340 Die warechtech ghod es allene
Ende here van den paradise
Hem willen wi dienen in alle wise
Else dat die quade keiser horde
Doe seidi harde sware worde
345 Om dat si niet ne wilden sceden
Van haren ghod doe dedise leeden
Jn een plain alle viere te samen
So datter vele liede quamen
Dar dedi doe met hemlieden doen
350 Enen wreden fellen lioen
Diese dar soude hebben verbeten
Dies haddi hem wel sere vermeeten
Dat hise van den liue soude roeuen
Ne wilden si an sinen got niet gelouen
355 Die liebart al omtrent ghinc
Wel vriendeleke sonder eenge dinc
So dat hi woch kerde ende sciet
Van hem lieden ende dedem niet
Else die keiser sach dat wonder
360 Dat si so waren bleuen sonder
Quedsinghe doe van dien liebart